

Het móét anders bij de PKN, stelt de PKN

INTERVIEWS | Kerk in debat over toekomst. Rapport: Wijzig structuren en regels.

MARIJE VAN BEEK

Kerkelijke molens malen langzaam, maar de Protestantse Kerk in Nederland pakt door. Ze spreekt vandaag over haar toekomst, en de toon van een rapport daarover klinkt urgent: 'Niets doen is geen optie'. De kerk kampt met krimp en krapte, gemeenten kunnen moeilijk voldoende geld en mensen vinden om de zaak draaiende te houden.

Het rapport, dat mede door de kerkleiding is opgesteld, stelt vast dat de regels en structuren die de protestanten in de afgelopen eeuwen hebben ingevoerd zijn gaan knellen. Daarom worden ze nu ter discussie gesteld.

Haar eigen karakter zit de kerk in de weg. Typisch protestants is: een getrapte verantwoordelijkheid, waarbij iedere bestuurslaag bestaat uit afgevaardigden uit een lager college. Dat is democratisch maar arbeidsintensief. Het bevolken van al die raden en commissies wordt steeds lastiger.

Een mogelijke oplossing waarover de landelijke kerkvergadering (synode) vandaag spreekt is het centraliseren van bevoegdheden. Arjan Plaisier, algemeen secretaris van de kerk, stelde vorig jaar: "Misschien moeten wij protestanten onze vrees voor de speelruimte die we toekennen aan personen wel wat verminderen."

Ook sommige synodeleden leken wel te voelen voor 'iemand die met enig gezag gemeentes kan bijstaan en ergens voor staat'.

Een rooms-katholiek zou waarschijnlijk zeggen: een bisschop. Maar, benadrukt Plaisier: de eindverantwoordelijkheid in de kerk blijft bij de plaatselijke

gemeente. En dus mag - heel protestants - iedereen meepraten over de toekomst. Bijvoorbeeld door een eerder dit jaar gehouden enquête. Mensen konden invullen wat een kerkgebouw voor hen betekent en waarin een dominee vooral goed moet zijn.

Over de positie van dominees wil de kerk ook spreken: zou het niet wenselijk zijn als predikanten elke paar jaar rouleren? De suggestie zorgt alvast voor debat onder de voorgangers zelf.

De resultaten van de kerkenquête worden vandaag gepresenteerd en verwerkt in een definitief toekomstplan waarover de synode in november beslist. Of er dan bisschoppen komen, moet blijken. Maar kerkleden zullen vermoedelijk merken dat het keurslijf van regeltjes minder knelt.

DE VERDIEPING 6|7

Moeten dominees vaker van standplaats veranderen?

Wie vulden de enquête in? Rita Weegink (64), domineesvrouw uit Katwijk

"Ik ben domineesvrouw. Gunst, dacht ik, wat leuk, wordt mij ook eens wat gevraagd. Dit is mijn kans! Op zich trok het mij dus aan die enquête. Nou, daar gaan we dan, leuk. Maar toen ik de enquête invulde was ik onmiddellijk teleurgesteld. Het is wel erg op de incrowd gericht.

Bij sommige vragen dacht ik: nou, dáár had ik eindelijk eens iets over willen zeggen. Maar dan kon ik weinig kanten uit: 'ja', 'nee', of 'ik weet niet'. Ja, je mocht helemaal aan het eind zelf iets toevoegen. Nee dat heb ik niet gedaan, ach nee. Tegen die tijd was ik er wel klaar mee."

Marina Kapteyn (40), tekstschrijver uit Alphen a/d Rijn

"Ik vind de enquête een goed idee. Makkelijk, laagdrempelig. Dacht ik. Maar ik vond de vragen best lastig. Je moest behoorlijk ingevoerd zijn om alles te kunnen beantwoorden. Hoe ik de inrichting van de classis, het regionale bestuur, voor me zie? Geen idee.

"Soms had ik een persoonlijke noot willen toevoegen, maar dat kon niet. Ik heb best tips uit onze plaatselijke gemeente. Bijvoorbeeld: beter laten zien waar de kerk voor staat. Hier werken we samen met de Voedselbank. En bij de herdenking van de schietpartij in het winkelcentrum, op 9 april, is de kerk open voor nazorg. We moeten naar buiten gericht zijn, niet naar binnen gekeerd."

Gerhard ter Beek (57), PKN-dominee in Grolloo-Schoonlo

"Ik heb niet meegedaan uit solidariteit met mijn moeder van 97 en schoonmoeder van 93. Die dragen hun hele leven lang al bij aan de kerk, maar kunnen door hun leeftijd absoluut niet met internet omgaan. En terwijl beide nog heel helder van geest zijn, wordt hen nu dus niets meer gevraagd. Ik ben verbijsterd dat ze niet de moeite hebben genomen om hen schriftelijk te benaderen. Het stoorde mij dat de PKN met name opriep aan jonge mensen om de enquête in te vullen. Waarom? Heel veel kerkleden zijn op leeftijd. Moeten we plotseling doen alsof we jong en vitaal zijn? Het lijkt wel alsof ze neerkijken op ouderen."